

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ALÓFTZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egy évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Az új katonai nyugdíjtörvény.

Az immár közel 43 év előtt szentesítést nyert 1875. évi LI. törvényczikk a közös hadsereg és a m. kir. honvédség egyéneinek katonai ellátásáról, legtöbb vonatkozásában annyira elavult és a mai kor követelményeinek meg nem felelő rendelkezéseket tartalmaz, hogy annak egy modern, a sociális és méltányossági szempontokat is kielégítő új ellátási törvénnyel való pótlása tovább nem volt elodázható. Maga az új törvényjavaslat már hosszabb idő óta kidolgozás alatt állott, de a közben kitört és váratlanul hosszúvá nyult háború késleltető hatása, másrészt azonban éppen a javaslat megszerkesztésénél való gyakorlati felhasználása voltak okai az önkénytelen késedelemnek, melyből azonban, mint a javaslatból örömmel tapasztalhatjuk az érdekeltek közül senkire sem háramlik semmiféle hátrány.

Általános megnyugvást és örömteljes reményt váltott ki tehát az az esemény, hogy báró Szurmay Sándor honvédelmi miniszter, a képviselőház egyik utóbbi ülésén beterjesztette a közös haderőhöz, a m. kir. honvédséghez és a m. kir. népfölkeléshez tartozó személyeknek, valamint az említett személyek hátramaradottainak katonai ellátásáról szóló törvény javaslatot mely, minthogy az 1912. évi LXV. törvényczikk 125. §-a értelmében a m. kir. csendőrség rangosztályba sorolt havidijasaira is kiterjed, hasznos szolgálatot vélünk teljesíteni azzal, ha e törvényjavaslat főbb határozmányait mint tiszti (tisztviselői) karunk ellátásánál figyelembe jövéket, röviden ismertetjük.

A javaslat, mely 160 paragrafust foglal magában, négy fő részre oszlik és pedig: I. Nyugdíjak, II. Sebesülési pótdíjak, III. Katonai rokkant házi ellátás és IV. Halálozási évnegyeddíj (Özvegyi ellátásra) vonatkozó határozmányok szerint. A katonai rokkant házi ellátás a csendőrtisztekre nem terjed ki, az említett személyek özvegyeinek és árváinak ellátásáról pedig az 1912. évi LXV. törvényczikkben történő gondoskodás, ismertetésünk csupán azon határozmányokra szorítkozik, melyek a csendőrtisztek ellátásánál nyernek alkalmazást.

A javaslat szerint az ellátás nemei a következők:

1. nyugdíj,
2. lakbérpótlék,
3. sebesülési pótdíj,
4. rokkant házi ellátás.

Havidíjat élvező tényleges állományú személyeknek állandó nyugdíjra van igényük, ha őket nyugállományba helyezik, miután

- a) életük hatvanadik évét betöltötték, vagy
- b) szolgálatban negyven évet valósággal eltöltöttek,
- c) a szolgálatban öt évet valósággal eltöltöttek és tartósan szolgálatképtelenné, azaz hivatásos katonai szolgálatra tartósan alkalmatlanokká váltak. (2. §.)

Öt szolgálati év valóságos betöltése előtt is állandó nyugdíjat kell megállapítani, ha az igény jogosult annak folytán vált tartósan szolgálatképtelenné, hogy

- a) hadiszolgálatteljesítés következtében saját hibáján kívül megsérült, vagy egészségét tartósan megrontotta;
- b) másként, de saját hibáján kívül, a szolgálat teljesítése alatt, a szolgálattal szoros kapcsolatban, a katonai szolgálat sajátosságai következtében, vagy pedig a szolgálati tartózkodásra kijelölt vagy valamely szolgálat teljesítése közben érintett helyen uralkodó fertőző betegség következtében sérült meg vagy rontotta meg tartósan egészségét;

c) elmebeteg lett, eskórba esett, mindkét szemére megvakult, mindkét szemének látóképessége annyira csökkent, hogy csak igen nagy tárgyakat ismer fel közvetlen közelből, illetőleg csak a sötétséget tudja megkülönböztetni a világosságtól; továbbá, hogy hallását vagy beszélőképességét egészen elvesztette vagy hogy hűdés következtében tehetetlenné vált. (3. §.)

Annak, aki szolgálatképtelenné vált, mielőtt a szolgálatban öt évet valósággal eltöltött volna, a 3. §-ban felsorolt eseteken kívül, a nyugdíj csak időlegesen jár, még pedig annyi évre, amennyit az illető a szolgálatban egészen vagy csak részben is eltöltött. (4. §.)

A régi katonai nyugdíjtörvény azonos rendelkezéseivel szemben tehát szembeötlő az a kedvezmény, mely az állandó nyugdíjra való igényt nem 10 évi hanem már öt évi beszámítható szolgálati idő elteltével állapítja meg.

Új rendelkezése a javaslatnak a nyugállományba

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

88. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Ontóház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

helyezés hivatalból, mely szerint oly katonai személyek akiknek a tényleges szolgálatban való további meghagyása az erre vonatkozó szabályzatok szerint meg nem engedhető a szolgálati idejüknek megfelelő időleges vagy állandó ellátási illetményekkel — a netelán fennálló tényleges szolgálati kötelezettség feloldása mellett — előzetes felülvizsgálat nélkül helyezhetők nyugállományba (10. §.). Ehhez részben hasonló rendelkezést eddig a felülvizsgálati szabály tartalmazott, a felülvizsgálatnak hivatalból való indítványozása eseteire.

Hasonlóképen új és humánus rendelkezése az új törvénynek, az ellátás odaitélése különös esetekben például olyan tényleges állományu katonai személyek részére, akiket az arra vonatkozó szabályzatok értelmében rendfokozatukból elbocsátanak, vagy akik arról önként leköszönnek, továbbá akik katonai rendfokozatukat büntetőbirósági uton vesztették el. Ezeknek beigazolt rászorultság esetén vagy egyéb méltánylást érdemlő körülmények fennforgása mellett, a törvényes nyugdíj feléig, esetleg annak teljes összegéig terjedő ellátás engedélyezhető. (11. §.)

Kedvezőbb a javaslat rendelkezése a nyugdíj megállapítása tekintetében is, amennyiben az eddig érvényben volt azon határozománnyal szemben, hogy a nyugdíj a beszámítható tiz szolgálati év után a beszámítható javadalmazás egyharmadában, a betöltött 15. év után ennek három nyolczadának állapítandó meg, melyhez minden további szolgálati és után a javadalmazás $2\frac{1}{2}\%$ -át kellett hozzászámítani, az új törvény szerint a nyugdíj 10 szolgálati évig már a beszámítható javadalmazás 40%-át képezi, melyhez minden további évért 2% számítandó. A beszámítható javadalmazás megállapításánál figyelemre méltó rendelkezés az, hogy az olyan személyek nyugdíjánál, akik azzal a nappal helyeztetnek nyugállományba, a melyen magasabb havidíjfokozatba jutnának, ezt a magasabb havidíjat kell alapul venni.

A nyugdíj megállapításánál:

a) katonaállományu tiszteknek a csapat állományában és a katonaorvosoknak a csapat állományában vagy katona-kórházi szolgálatban valósággal eltöltött szolgálati ideje minden teljes négy hónapját öt hónappal kell számítani:

b) a tiszteknek, továbbá a főiskolai képzettséghez kötött egyéb havidíjas csoportokba, valamint az olyan havidíjas csoportokba tartozó személyeknek, akiknél a magasabb rendfokozatokba való előlépéshez különös képesítés beigazolása van előírva, végül a katonai tanítóknak minden egyéb valósággal eltöltött szolgálati ideje minden teljes hét hónapját nyolcz hónappal kell

számítani, valamely itt fel nem sorolt havidíjas csoportba való netaláni átlépésig.

E számítással a valósággal eltöltött szolgálati időhöz öt évnél többet hozzászámítani nem szabad.

A szolgálati idő megállapításánál a valósággal eltöltött ötödik szolgálati év után a hat hónapot meghaladó évtöröredéket teljes évnek kell számítani, a hat hónapig terjedő évtöröredéket ellenben számításán kívül kell hagyni.

A nyugdíj legkisebb összege a rangosztályba sorolt havidíjasoknál a XI. rangosztálytól felfelé évi 1000 K. a tiszt- és katonai tisztviselőjelöltekéknél évi 800 K. a rangosztályba nem sorolt havidíjasoknál évi 600 K. (12. §.)

A szolgálati időnek ezen kedvezményes számítása mellett tehát, bár a köteles szolgálati idő továbbra is negyven évben van megállapítva, a teljes nyugdíjra való igény már a 35. szolgálati év betöltésénél beáll. A szolgálati időnek a fentiek szerinti kétféle felszámításánál abban mutatkozik a különbség, hogy az a) pont alatt felsoroltak az 5 évben megszabott szolgálati idő kedvezményt már a betöltött 20, míg a b) pont alatt felsoroltak ugyanezen kedvezményt a betöltött 35. szolgálati évnél nyerik el.

A szolgálati időnek ilyen kedvezményes felszámítására vonatkozó határozományokat a javaslat a következőképpen indokolja:

Oly czélból, hogy azok a havidíjasok, akik különös testi vagy szellemi megerőltetések folytán 40 évi szolgálati idő betöltése előtt bekövetkezett szolgálatképtelenségük miatt kénytelenek a tényleges szolgálatból kiválni, erejük fokozottabb elhasználásáért lehetőleg kárpótoltassanak, gondoskódnni kellett arról, hogy ezek a havidíjasok, szolgálati idejüknek kedvezőbb számításával általában valamivel nagyobb nyugdíjat és már 35 szolgálati évvel a 40 szolgálati év után járó teljes nyugdíjat kaphassák. A törvényjavaslat e tekintetben a havidíjasoknál két főcsoportot különböztet meg és pedig egyrészt a csapat-tiszteket a csapatszolgálatban és a katonai orvosokat a csapat- és a katonai kórházi szolgálatban, másrészt az olyan egyéb havidíjas csoportokat, amelyekkel szemben másféle, de szintén nagyobb követelményeket támasztanak. Az előbbieknél a nagyobb elhasználódás főleg a korai években, szolgálati idejük első felében jelentkezik ennél fogva ezeknél a szolgálati idő felemelt számítását a javaslat akként állapítja meg, hogy már 20 évi szolgálati idő után elérhessék az öt év hozzászámítását: az utóbbiaknál ellenben a javaslat a felemelt beszámítást az egész 35 évi szolgálati időre egyenletesen osztja meg úgy, hogy az öt év hozzászámítását ezek csak 35 évi szolgálati idő után érik el.

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálaírat és orvosi vélemény szerint biztos hatásu háziszser. — Eredeti tégely ára háboru idejére 4.— kor.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos gyógyszerész, Budapest, Damjanich-utca 2. szám. II. emelet 19.

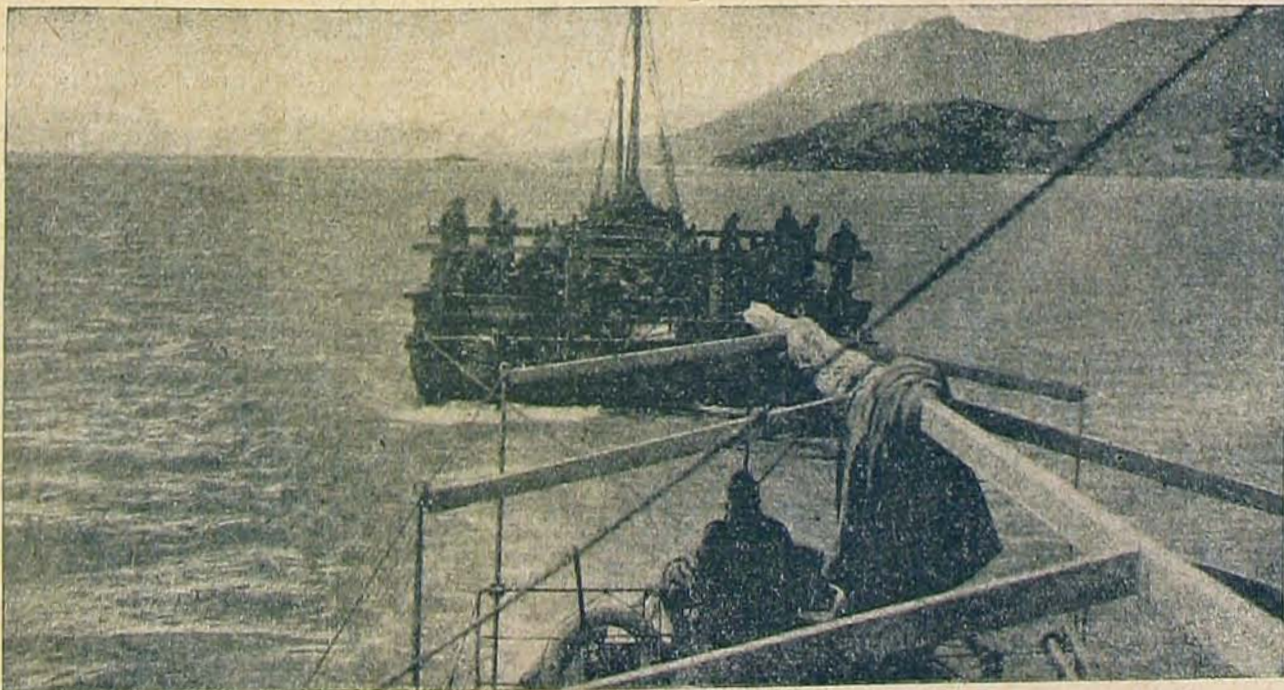
esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

Tüzéreink Trója romjai közt.

Train a dukovinai havasokban.

Csapatszállítás a Skutari-tavon.

A szolgálati időnél mutatkozó és hat hónapot meghaladó évtörödéknek egy teljes év gyanánt való számitása ezideig is gyakorlatban volt, azonban az erre vonatkozó törvényes rendelkezés hiányában az ilyen év után járó nyugdíjtöbblet személyi pótdíjként volt csupán kiutalványozható.

A törvényjavaslat a nyugdíj élvezetének kezdetére és annak megszűnésére nézve a régi törvénnyel azonos rendelkezéseket tartalmaz.

A javaslat 20. §-a a nyugdíjjárulék fizetésére vonatkozó új határozmányokat tartalmazza, melyek szerint, ténylegességi havidíjat élvező személyek, valamint a hadsereg (honvéd) igazgatás valamely ágazatában alkalmazott egyéb havidíjasok nyugdíjjárulékot kötelesek fizetni. E járulék a rangosztályba sorolt személyeknél a nyugdíj megállapításánál beszámítható illetményeknek 1½ %-a, a rangosztályba nem sorolt személyeknél 1 %-a. A nyugdíjjárulékot havi előzetes részletekben kell fizetni.

Mozgósítotttsági viszonyban, továbbá szolgálati díj fizetésének tartama alatt, valamint várakozási illetékekkel vagy illeték nélkül vagy szabadságdíj fizetése mellett való szabadság tartama alatt nyugdíjjárulékot fizetni nem kell.

Ezzel megegyező rendelkezéseket már az 1912. évi polgári nyugdíjtörvény is tartalmaz, melynek alapján a csendőrség legénységi egyénei a jelzett törvény életbeléptetése óta ilyen nyugdíjjárulékot fizetnek is.

Ugyancsak új rendelkezése a javaslatnak a lakbérpótléokra vonatkozó rész, melyet a javaslat az 1912. évi LXV. törvényezikben foglalt polgári nyugdíjtörvényéhez hasonló elvek és kiszabattal mellet valósít meg.

Lakbérpótlékra igénye van minden az új törvény alapján nyugdíjat élvező havidíjasnak (tiszt- és tisztviselő-jelöltnek), melynek összege a nyugdíj összegéhez képest 30 tételben évi 160 koronától évi 1600 koronáig emelkedhet.

A nyugdíj és lakbérpótlék együtt nem haladhatja meg az utoljára élvezett beszámítható ténylegességi illetményeknek, az utolsó helyőrségi állomáson élvezett szállásilletménynek és egy tisztiszolgaváltságnak és tisztiszolgabutorbérnek összegét. Adott esetben a lakbérpótlékot a többlet összegével csökkenteni kell.

A lakbérpótlék havi előzetes, tovább nem osztható részletekben jár és annak élvezete a nyugdíj élvezetével egy időben kezdődik és végződik.

Ha a lakbérpótlékot élvező személy elhal, a lakbérpótlékot a hátramaradt özvegynek, vagy a törvényes (törvényesített) gyermekeknek az elhalálozást követő harmadik hónap végéig meg kell szolgáltatni. (22. §.)

Lényeges emelkedést mutat a régi törvényben meghatározott kiszabattal szemben a javaslatnak a sebesülési

pótdíjak megállapítására vonatkozó rendelkezése, melyet a következőkben ismertetünk.

A sebesülési pótdíj a nyugdíjtól teljesen független és azt tekintet nélkül a szolgálati időre és rendfokozatra, csak a szenvedett sebesülés (sérülés, egészségrontás) foka szerint kell megállapítani. A sebesülési pótdíj állandó vagy időleges. (23. §.)

A javaslat tehát nem korlátozza a sebesülési pótdíjakat a tulajdonképeni sebesülések esetére, hanem azokat bizonyos egyéb sérülésekért és egészségrontásokért is megállapítja. Ugyanis a most érvényben levő régi törvény szerint a sebesülési pótdíjak csak három fokozat szerint jártak, míg a javaslat öt fokozatot tervez rendszeresíteni, ami abban találja magyarázatát, hogy míg eddig a törvény nem tett megkülönböztetést egy kéz vagy láb és egy kar vagy lábszár elvesztése között és ugyancsak egy fokozatba sorolta a vakúságot és a hűdés okozta teljes tehetetlenséget, addig a javaslat ezekben az esetekben indokolt megkülönböztetést tüntet fel. Új a sebesülési pótdíj rendszeresítése a teljes siketségért valamint a némaságért is. Új határozmány még az is mely szerint többszörös sérülés esetén az egyes sérülésekért járó sebesülési pótdíjakat összegezni kell, amíg egy bizonyos legmagasabb összeget el nem érnek.

A sebesülési pótdíjak összege a rangosztályba sorolt tartósan szolgálatképtelen havidíjasok részére sebesülésüknek (sérülés, egészségrontás) felülvizsgálat által megállapított fokához képest évi 600, 900, 1200, 2400 és 3000 koronában van megállapítva.

Ha ugyanannál a személynél több különböző sebesülés állapítatik meg, akkor a kijáró sebesülési pótdíjakat összegezni kell, de ez az összeg tisztaknál az évi 3000 koronát meg nem haladhatja.

A sebesülési pótdíjra való igény csak a sebesülés (sérülés, egészségrontás) időpontjától számított tíz éven belül érvényesíthető. A régi nyugdíjtörvényben ez az idő öt évben volt megszabva. (24. §.)

A sebesülési pótdíj élvezete annak a hónapnak elsejével kezdődik, amelytől kezdve azt odaitélték, legkorábban azonban annak a hónapnak elsejével, amely a felülvizsgálatra közvetlenül következik. (27. §.)

A sebesülési pótdíjak adómentesek. (29. §.)

A törvényjavaslat átmeneti és záró határozványában többek közt intézkedést tartalmaz az iránt, hogy ez a törvény a kihirdetés napját követő hónap elsején lép érvénybe, a sebesülési pótdíjakra vonatkozó határozványok azonban már 1917. évi július hó 1-étől kezdve érvényesek.

A fentiek szerint megjelölt időpontoktól kezdve kell alkalmazni a törvényt azokra a személyekre is, akik 1914. évi július hó 25-e óta váltak szolgálatképtelenné vagy akiket azóta helyeztek nyugállományba, valamint

Brilliáns, arany-ékszerek, ezüst használati és disztárgyak, órák, evőeszközök

180. sz.

182. sz.

Iparművészeti ujdonságok. Egyházi felszerelések, gyári árban beszerezhetők (részletfizetésre is)

SÁRGA JÁNOS

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

csász. és kir. udvari szállítónál, Budapest, IV., Kilyó-tér 5. szám.

Tábori postahivatalunk az odesszai kikötőben.

Huszáraink Ukrajnában.

a rokkant házi ellátásban részesített valamennyi személyt továbbá az olyan személyek hátramaradottait, akik 1914. évi június 25-ike óta haltak el amennyiben az igényjogosultak a törvény érvénybelépésének napján még élnek.

Az olyan katonai személyekre, akiket 1914. évi július hó 25-ike előtt helyeztek nyugállományba, de akik 1914. évi július hó 25-ike után ismét tényleges katonai szolgálatot teljesítettek, ezt a törvényt annak érvénybelépése napjától kezdve akkor kell alkalmazni ha az illető katonai személyek a hadiszolgálat teljesítésre történt bevonásuk napjától a leszerelésig de legalább hat hónapig teljesítettek szolgálatot, vagy pedig ha őket sebesülés vagy megbetegedés vagy egészségi állapotuknak a hadiszolgálat teljesítés által előidézett egyéb rosszabbodása folytán, vagy mint nélkülözhetőket vagy a köz érdekében fekvő más szolgálatok ellátására még a leszerelés előtt a nem tényleges viszonyba visszahelyezték.

Ezek szerint tehát, bár a törvény visszaható ereje az 1914. évi július hó 25-ik napjáig terjed az ez alapon újból megállapítandó nyugdíjak nem a jelzett időponttól, hanem a törvény kihirdetését követő hónap elsejétől, míg a magasabb sebesülési pótdíjak 1917. évi július hó 1-étől kezdve fognak folyósítani.

Figyelemreméltó rendelkezése a javaslatnak végül az is, hogy ha a katonai személyek ténylegességi illetményeit a mostani háború befejezte után legkésőbb öt év alatt megváltoztatják, akkor a ténylegességi illetmények alapulvételével megállapítandó mindazokat az ellátási illetményeket, amelyeket addig a törvény fenti rendelkezése alapján már megállapították, a ténylegességi illetmények megváltozásának érvénybelépése napjától kezdve az új ténylegességi illetmények alapulvétele mellett kijáró összegekben kell folyósítani. (150. §.) M. H.

KÉPEINKHEZ.

A hol a magyar katonák harcognak.

Kulturális fejlődésünknek az utóbbi évtizedekben való öröndetes fejlődése folytán mindenben lépést tarthattunk már az ugynevezett «művelt nyugat» nemzeteivel. Résztvettünk az európai államok által együttesen rendezett kulturális, egészségügyi, gazdasági és más egyéb közérdekű nemzetközi tárgyalásokon, hazánk lakosságának elismert hírű, kimagasló alakjai ismeretesek voltak mindenütt és nem maradt hátra a nemzet fiatalsága sem a más nemzetek hasonló korú fiatalsága megett, sőt a nemzetközi vívó-, úszó-, labdarúgó és más hasonló versenyeken mindenütt ott láthattuk a magyar színeket és hallhattuk a zengzetes magyar nyelvet és

gyakran megtörtént, hogy a magyar fiúk ezeken a nemzetközi sportversenyeken nyert elsőrendű kitüntetésekkel maradandó hirt és dicsőséget szereztek a magyar névnek. A magyar középosztály és köznépi azonban részben anyagi okokból, részben közönyösségből igen kevés ismeretet szerezhettek a haza határain kívül minél fogva — a lakosság egy kevés töredékétől eltekintve — csak könyvekből és nem közvetlen tapasztalatból ismeri a külföldet s ugyancsak hasonló módon ismer bennünket a külföld is.

A világháborúnak, ha más hasznát nem is vesszük, annyit mégis nyerünk vele, — habár ezért szívesen elengedtük volna a háborút — hogy népünknek a fentebb említett hátramaradott részei is megismerhetik Európát majdnem egészen és Ázsiának is egy részét nemcsak területére nézve, hanem e területek lakosságát, ezeknek egyéni, vallási, faji és társadalmi szokásait is és ezzel ha mást nem is nyer, de kulturális, kereskedelmi, gazdasági és egyéb általános ismereteit mindenesetre gyarapíthatja.

Ezuttal csak néhány képet mutatunk be olvasóinknak azokról a helyekről, ahol a magyar katona a háború folyamán már megfordult, de ez a néhány kép is kétségtelen bizonyosságot nyújt arra, hogy hazatérő katonáinknak majd a nyugalmas életben, társadalmi és ünnepélyes összejövetelek alkalmával vagy a szokásos fonókákban és kukoricza fosztásokon való beszélgetése nemcsak a megszokott Hári János-féle mesélgetés lesz csupán, hanem személyes tapasztalatokon alapuló igazság mindaz, amiket az ősmagyarok vándorútjain áthaladva Ukrajnán tulig és azokon a területeken megismerhettek, ahol hajdan «magyar tenger vizében hunyt el észak, kelet s dél hulló csillaga» ugyszintén azok is, amiket az ázsiai sivatagról, Palesztináról, az ókori görög mondákból ismert s most csak romokból látható Trójáról és a Balkánnak eddig igen kevésé ismert albániai és montenegrói területeiről s a keresztül-kasul utazott tengerekről majd elmondhatnak. Hogy ezeknek a tapasztalatoknak mily hasznát vesszük a jövőben, azt ma még elbírálni alig lehetne, de hogy az ezek folytán való elbeszélésekből nemzetünk minden rétege jobban megismeri a külföldet és az ottlakó népeket, mint eddig a könyvekből megismerhette és hogy ezek az ismeretek maradandóbbak lesznek az iskolai ismeretknél, az bizonyos.

HIREK.

Gyászhir. Tyrman József, ny. csendőrőrnagy, a háború kezdete óta a trencsényi hadikórháznak volt parancsnoka, május hó 29-én Budapesten, 67 éves korában meghalt. Az elhunyt őrnagy annak idején hosszabb időn át a honvédelmi miniszterium csendőrségi osztá-

ÖW SÁNDOR

órák és ékszerész, Budapest, VIII. ker., József-körút 81. szám. — Saját házában.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg kam. száll.

Alapított 1892. Tel. 62—68.

A m. kir. államvasutak, a m. kir. posta és távirat, ugyszintén a m. kir. testőrségnek szerződéses óraszállítója. Dús raktár a legdivatosabb briliáns és arany ékszerekben, ezüst alkalmi ajándékokban, ugyszintén mindenemű kitűnően járó pontosan szabályozott zseb-, fall-, álló- és utazó-órákban. Saját nagyszabású műhelyében ékszerátalakítások és órajavítások jutányosan eszközöltetnek. A csendőrségnek kivételesen részletfizetési kedvezmény is nyújtatik. Rendkívül jutányos árak! Dús választék! Pontos kiszolgálás! — Árjegyzék ingyen és bérmentve. Óráknál írásbeli jótállás.

Horgászó bakák a Rijake hidjánál Montenegróban.

Őrség az Adriónál.

lyában fejtett ki érdemes munkásságot. Hült teteme május 31-én, a római katolikus vallás szertartásai szerint bajtársi részvétel, a budapesti farkasréti temetőben helyeztetett örök nyugalomra.

Agyonlőtt őrmester. Villányi Imre furluki őrsbeli 2. oszt. őrmester őrsparancsnokot május 28-án éjjel, a laktanyán kívül levő lakásának pitvarában, ismeretlen tettes szíven lötte. Nyomban meghalt. Az elmenekült tettes utáni nyomozás folyamatban van.

Elestek a becsület mezején. Hajsza József, németbolyi őrsbeli alőrmester, május hó 20-án d. u. 6—7 óra között Németboly határában portyázva, mintegy 50 főnyi, csapatjától fegyveresen megszökött katonával találkozott s azokat megadásra szólította fel, a katonák az őrmestert agyonlőtték. A becsület mezején elesett alőrmestert május 23-án Németbolyon katonai pompával, a bajtársak élénk részvéte mellett helyezték örök nyugalomra. — Diószegi Imre 2. oszt. őrmester és Márkus József alőrmester május 27-én délelőtt Hejőcsaba határában kardosan haladva, két csavargóval találkoztak s azokat el is fogták. A két csavargó mintegy 50 lépésnyire történt kísérés után, a kísérők elől különböző irányban megfutamodott. Üldöztetésük közben a Diószegi őrmester által nyomon követett csavargó hirtelen megfordult és az őrmestert forgópisztolyal arcon lötte, ki nyomban meghalt. A tettes és társa elmenekültek. Nyomozásuk folyamatban van.

Egy járőr lelöveteése. Békés Dániel alőrmester és Sztoics György népf. szakaszvezetőből állott óverbászi őrsbeli járőr, május 31-én d. u. 6 órakor Kiskér és Szenttamás között öt fegyveres katonaszökevénynyel találkozott, kik a járőrt — mielőtt az fegyverét használhatta volna — lelőtték. Békés alőrmester mellövés, Sztoics népf. szakaszvezető pedig a jobb kar, has és balczombon kapott lövések következtében, életveszélyes sérülést szenvedtek. A merénylők elmenekültek. Nyomozásuk folyamatban van.

Adomány. A m. kir. 38. honvéd gyaloghadosztály táboricsendőr osztagparancsnoksága a háborúban elesett csendőrlegénység özvegyei és árváinak segélyezésére 97 K 84 fill. adományozott. Az adomány a III. sz. csendőrkerület által gyümölcsötetoleg kezelt hason rendeltetésű összeghez csatoltatott, a mely összeg a most jelzett adománynyal együtt 12,346 K-t tesz ki.

Ormesteri rendfokozat megtartása a próbaszolgálat alatt. A honvédelmi miniszter ur 192,670—1918. sz. rendeletével megengedett, hogy a csendőrségi próbaszolgálatra jelentkezett és felvett honvéd és közöshadseregbeli őrmesterek és hasonállásuak, rendfokozatukat a próbaszolgálat tartama alatt is megtarthassák.

Kérelem. Fülöp András alőrmester, beosztva, a m. kir. 155. honvédhadosztályhoz, táborigazdagsági posta sz. 649, kéri Molnár Tivadar alőrmestert, ki 1916. és 1917. években szintén a fenti hadosztályhoz volt beosztva, hogy címét egy igen fontos ügyből kifolyólag közölje vele.

KÜLÖNFÉLÉK.

Rendelet az új krumplicról. A közlelmezési miniszter a hivatalos lap egyik közelebbi számában megjelent rendeletben elrendelte egyes vidékeken a korai burgonyázár alá vételét és megállapítja a maximális árat. A rendelet értelmében az idej korai burgonyának kilója egy korona. A zár alá vételt a miniszter egyelőre Ujvidék városára, Torontál, Bács, Tolna, Nógrád, Pozsony, Szabolcs, Hajdu, Komárom és Szatmár vármegyékre rendelte el, a hol tehát a termelő termelt korai burgonyának saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó részét csak a Burgonyaközvetítő Irodának adhatja el. Más területeken a korai burgonyatermésnek június elseje után maximális áron való forgalomba helyezése szabad, de szállítási igazolvány kényszere alá esik. A termelő házi-szükségletére személyenként legfeljebb egy hétre, heti 4 kgrmot, vetőmag címén holdankint 10 mm.-t tarthat vissza. A városokban a korai burgonya szétosztása is jegyrendszer alapján hajtandó végre.

Szén a csépléshez. Az idej csépléshez szükséges szénmennyiségeknek az elosztását az Országos Szénbizottság országosan szervezte, gondosan ügyelve arra, hogy a gazdák a szükséges szenet idején megkaphassák. A gazdáknak szénrel való ellátásaigy történik:

A kinek 200 magyar, vagyis 150 katasztrális hold vagy ennél nagyobb a bevetett területe, az közvetlenül a bányából, saját címére kapja a szenet; a kinek pedig 200 magyar (150 kat.) holdnál kisebb a bevetett területük, azok részére a község címére megy megfelelő mennyiségű szén. A szénre való igényjogosultságot összeírás után állapítják meg. A 200 magyar holdnál nagyobb bevetett területtel bíró gazdák fekete, a községek piros nyomású összeíróivet állítanak ki. Az összeírólapok beküldése azért fontos, mert ezeknek a hiányában az Országos Szénbizottság nem utal ki szenet. Néha az Országos Szénbizottság erre a körülményre kellő nyomatékkal figyelmeztette az érdekeltet, mégis nagy számmal vannak olyanok (főként községek, a kik az összeíró-iveket még mindig nem küldötték meg. A cséplés sikere érdekében tehát okvetlenül szükséges, hogy a községekre vonatkozó összeíróivet az illető előljáróságok, a 200 magyar holdnál nagyobb bevetett területtel bíró gazdák szénszükségletét feltüntető összeíróivet pedig maguk ezek a gazdák késedelem nélkül beküldjék az Országos Szénbizottságnak. Az összeíróivek az illetékes főszolgabíróságoknál kaphatók; a főszolgabíróságoknak az Országos Szénbizottság kellő számú összeíróivet készséggel rendelkezésre bocsát.

Bölcsnek látszó rendelkezés tehát már van, de hogy szén lesz-e, az már más kérdés.

Élelmiszerküldés a táborigazdagsági postacsomagban. A posta részéről már igen sokszor megintették a közönséget, ne küldjenek táborigazdagsági postacsomagban élelmiszert, mivel a gyorsan romló élelmiszer a természetszerűen késedelmes kézbesítés miatt amugy is megromlik és élvezhetetlenné válik. Minthogy ennek az amugy is magától értetődő figyelmeztetésnek nem volt eddig eredménye, a hadvezetőség kijelenti, hogy ha erre az újabb figyelmeztetésre sem szüntetik meg élelmiszereknek táborigazdagsági postacsomagban való küldését, a mivel a mögöttes országrészeket károsítják meg, a nélkül, hogy a harcztéren lévő katonáknak hasznuk lenne belőle, akkor

kénytelen lesz bizonyos időre a magán tábori posta forgalmat teljesen megszüntetni.

A levéltetvek irtása. A gyümölcsstermeléssel és kertészettel foglalkozó gazdaközönségnek sokszor nagy fejtörést okoz a levéltetvek elleni védekezés. A szinte láthatatlan élősdiek óriási károkat okoznak, főként a cseresznye-, szilva-, őszi-barack és rózsafákban. Tájékoztatásul a gazdaközönség részére közöljük itt a «Rovartani Állomás»-nak a levéltetvek irtására vonatkozó értékes utmutatását:

A ki a levéltetvek téli tojásainak irtását (fákon és évelő növényeken 15—20%-os dentrinnal) elmulasztotta, még idejekorán, a fakadó lomb kezdő fesledezésekor nézzen utána a tetveknek s addig irtsa őket, míg a meggömbült hajtások összekunkorodó lombozata lehetetlenné nem teszi a megközelítésüket. A levéltetveket permetezéssel irtjuk, de nem ködszerű permetezéssel, mint a peronoszporát, a rézgáliczczal való permetezés teljesen hiábavaló, a rézgálicz ugyanis csak a gombák s ezek közül is csak egyes fajok ellen jó. Így például használ a gyümölcsfák fusicladiumja ellen, de például a lisztharmat ellen nem. A ködszerű permetezés a tetveknek keveset árt, s azért a sikeres levéltetűirtás elengedhetetlen főfeltétele, hogy erős nyomással és lehetőleg közletről adott bőséges permetezéssel úgy meglöcsöljük a fertőzött növényeket, hogy minden egyes levéltetű meg fürödjön az irtó lében. A legolcsóbb, sőt ingyenpermetezőlé az a szappanos-lugos víz, a mit ruhamosáskor, mint elhasznált mosóvizet kiöntögetünk. Ha ezt összegyűjtjük, jó levéltetű lére tettünk szert. Ily szappanos levét persze készíthetünk úgy is, hogy 100 liter vízben feloldunk 2 kilogramm szappant. Kitünő s elég olcsó irtószer azután a kincstári dohánylug (thanaton), vagy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetében (Budapest) kapható nikotinszulfát. Utóbbiból 200 liter vízben oldunk egy üveggel s ezenfölül 4 kg. káliszappant; a thanatonból pedig (4 kg. szappanonkivül) nikotintartalmának százaléka szerint annyit adunk 200 liter vízbe, a mennyi 133 gramm tisztanikotint tartalmaz.

Új sertés- és zsirrekvirálás. A közlelmezési miniszter több vármegyében új sertés- és zsirrekvirálást rendelt el, a melyet június 15-ig kell lebonyolítani. Azt ajánlja a rendelet, hogy a sertésrekvirálásnál a gazdák kövessék ugyanazt az eljárást, mint a marharekvirálásnál, vagyis kártalanítsák egymást. A rekvirálásnál lehetőleg figyelmen kívül hagyandók a tenyészállatok, valamint a közellátás céljaira hizlalt úgynevezett falkás sertések s lehetőleg a szedett sertéseket kell igénybe venni.

A romániai magyarok háborús kárainak megtérítése. A közös külügyminiszterium közhírré teszi, hogy a romániai katonai kormányzat rendeleti uton megbizta a kebelében fennálló kártérítési hivatalt mindama károk megállapításával és megtérítésével, melyeket a központi hatalmak állampolgárai Romániában a háború alatt történt zavargások, internálás, avagy lefoglalás folytán szenvedtek, tekiutet nélkül arra, hogy a kárvallottak a megkárosodás idején a megszállott Romániának mely vidékén laktak. A károsult magyar állampolgárok legkésőbb július elsejéig a romániai katonai kormányzat közigazgatási osztályánál (Verwaltungsstab der Militärverwaltung in Rumänien, Schadensamt, Bukarest) írásban vagy élőszóval jelentsék be kárukat, a kár megtörténtét bizonyító adatokkal és annak az összegnek megnevezésével, a melyre mint kártérítésre igényt tartanak. A már netán más hatóságoknál bejelentett kártérítési igényeket tudomására

kell hozni a fentnevezett bukaresti hivatalnak, a mely azután bekéri az iratokat és magára vállalja a továbbieljárást.

Keresnek egy rablógyilkost. A napokban Miskolcra agyonlőtték Diószegi János csendőrőrmestert, a ki a határban két gyanus embert igazolásra szólított fel. A gyilkosok közül az egyiket, Baranyi Peska János katonaszökevényt még szombaton elfogták; társa, Hunyadi József 34. gyalogezredbeli katonaszökevény azonban kereket oldott és eddig még nem került kézre. Megállapították, hogy mindketten Miskolcra és környékén számosrablást, betörést és négy gyilkosságot követtek el. Hunyadi Miskolc közelében meggyilkolta Illavács János budapesti női szabót is, a ki családja látogatására utazott haza. A holttestet levetkőztette és a Sajóba dobta, valószínűleg azért, hogy a meggyilkolt ember ruhájában folytassa menekülését. Hunyadi János apjának Lenke-utcai lakásán megtartott házkutatás alkalmával a rendőrségrengeteg lopott élelmiszert, fegyvereket, lőszerket és betörőszerszámokat talált, úgy hogy a gyilkos apját, anyját és két testvérét őrizetbe vették. A gyilkos kézrekerítőjének kétezer korona jutalmat tűzött ki a rendőrség, ha pedig a kézrekerítő katona, annak nyolcz heti szabadságot ígérnek.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

1877. Kérdésére Dr. Darvas Ferencz, a gyógyszerésztan-hallgatók tanfolyamának igazgatója (Budapest, VIII. Aggtelek-utca 8. szám) készséggel nyújt felvilágosítást.

1885. K. 1. Gyalogtiszti kard viselése nincs megengedve. 2. Nézetünk szerint: igen.

Viribus. Egyértelmű. Esetleg még «kikötőgát» szóra is alkalmazhatjuk.

N. S. 1. Az 1916—1918. éveknek tényleges szolgálati idő gyanánt, valamint ugyanezen időnek hadiévekként való számítására mint népfölkelőnek igénye van. Ez azonban csendőrségi szolgálati ideje után megállapított nyugdíjára befolyással nincsen. 2. Jelenlegi szolgálatában a népfölkelő őrmesteri czim illeti meg.

1914. M. K. 1. A hadrakelt sereghez beosztottak a ruházati segítyt nem kapták meg, mivel ezek, azonfölül hogy a szükséges ruházattal kin stári készletekből természetben láttatnak el, még rendes békebeli tömegátalányuk is fel lesz számítva javukra. 2. Nézetünk szerint csupán a csendőrségi szolgálatban történt lovaglás időtartama után illetékes.

S. J. Tanfolyam nincs; felvételre csak abban az esetben számíthat, ha illetékes csapatteste átengedi. Ez iránt a honvédelmi miniszter úrhoz szolgálati uton folyamodhat. Fizetés évi 1100 korona és 100 %-os háborus pótlék, valamint 12 óra szolgálat után 1 kor.

Sch. J. Kragujevác. Az illetményrendezés, illetve fel-emelés most van folyamatban.

E. K. Mócs. A mezőgazdasági szabadság tartama alatt az élelmezési pótlék nem illetékes, mivel ez kizárólag a csendőrségi szolgálat teljesítése alatti étkezés feljavítása céljából lett rendszeresítve. 2. Nézetünk szerint a napi 20 filléres levonás Önökre nem vonatkozatható.

Irigység. A férj ideiglenes vezénylése idejére a családnak az illetékszabályzat 42. §. 2. pont. 2. bekezdése értelmében napi 1 korona élelmezési járandóságra van igénye.

Erdély. Bádognál készült sapkarózsza.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a Ferencz József-rend lovagkeresztjét a hadidiszitménytel:

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismeréseül:

Rozsnyay Béla, egy hadseregparancsnokságnál beosztva volt, az országos csendőriskola állományába tartozó csendőr-alezredesnek;

elrendelni méltóztatott, hogy

a legelső dicsérő elismerés tudtul adassék:

a háborúban teljesített, kitünő szolgálatai elismeréseül:

Zselyonka József csendőrőrnagynak, egy népfölkelő munkásszázad parancsnokának; végül

adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálatai elismeréseül:

Debreczeni Dénes 1. oszt. őrmesternek, a IV.,

Butyurka Sándor,

Vita József alőrmestereknek, a VII. sz. csendőrkerületben;

különleges alkalmazásban teljesített, különösen kötelességű szolgálataik elismeréseül:

Mudura György 2. oszt. őrmesternek.

Látó Pál,

Fischer Pál,

Sisa János alőrmestereknek, a III.,

Hornyák Gábor alőrmesternek, a VII. számú csendőrkerületben;

megengedni méltóztatott,

hogy elfogadhassa és viselhesse

a porosz királyi harcos érdemérmét:

Bobula Péter, egy hadseregparancsnokságnál beosztott, a IV. számú csendőr-kerületbeli járásőrmester.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréseül:

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Tóth László alőrmesternek, a VI. számú csendőr-kerületben;

a bronz vitézségi érem:

Szlatki József alőrmesternek, az V.,

Kelemen Pál alőrmesternek, a VII.,

Gátéa Lőrincz alőrmesternek, a VIII. számú csendőrkerületben.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetett:

1918. évi június 1-ével:

Lukács János, VIII. számú csendőrkerületbeli törzsőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhelye: Debreczen.

Okiratilag megdicsértettek:

a cs. és kir. Bánát-körlet-parancsnokság által:

Derjánicz Imre, VI. számú csendőrkerületbeli alőrmester, az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért.

Előléptettek:

1914. évi december hó 1-ével:

1. oszt. őrmesterré:

a következő 2. osztályú őrmesterek:

Horváth József I. a VI.,

1916. évi december hó 20-ával:

Zán Miklós, a IV. számú csendőrkerületben;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbétét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvénnyek és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

2. oszt. őrmesterekké:

a következő alőrmesterek:

1917. évi április hó 1-ével:

Mátyus János, a IV.;

1918. évi május hó 6-ával:

Mucsi István Ferencz, a II. sz. csendőrkerületben;

alőrmesterré:

1916. évi június hó 29-ével:

Toma János vezető, a VII.;

1918. évi márczius hó 1-ével:

Hanser Károly csendőr a VII.;

1918. évi márczius hó 24-ével:

Mahara János csendőr, a VII.;

1918. évi május hó 1-ével:

Pál Antal, Péter Lajos, László Péter és Csánga György csendőr, a VII.;

1918. évi május hó 3-ával:

Ardeleán János, Komán István, Bányai (Bács) Vazul, Baltesz János csendőr, a III.,

1918. évi május hó 16-ával:

Gergely Ferencz, Veres Pál, Dósa Lajos vezető, az I.; Neuman Ádám csendőr, a VIII.;

1918. évi május hó 25-ével:

Gáthy Béla, Mezei János, Miklós Mizsei Béla, Dekán László csendőr, a IV. számú csendőrkerületben;

vezetővé:

1918. évi május hó 16-ával:

Szabó Pál csendőr, a IV. számú csendőrkerületben;

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

a m. kir. II. számú csendőrkerületben:

Márkus György alőrmester 5 drb., Nagy Kálmán alőrmester 4 drb., Gáspár Pál és Olácsi István alőrmesterek 2—2 drb.;

a m. kir. III. számú csendőrkerületben:

Erdei István 2. oszt. őrmester 2 drb.;

a m. kir. IV. számú csendőrkerületben:

Nagy József II. alőrmester 2 drb.;

a m. kir. VI. számú csendőrkerületben:

Molnár József II. alőrmester 3 drb., Pacsi József és Laczi Gyula alőrmesterek 2—2 drb.;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerületben:

Szilágyi József 1. oszt. őrmester 4 drb., Barta Gyula alőrmester 3 drb., Lőrincz István, Pándi József, Lázár Kálmán járásőrmesterek, Papp Zsigmond, Tóth Imre I., Biró Sámuel, Biró Antal, Kovács Lajos, Sipos István, Nagy Sándor, Németh Zsigmond, Kiss Ferencz és Drótos Antal alőrmesterek 2—2 drb. 10 K-ás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatások.

Belügyminiszteri engedély alapján:

Lates Gábor I. számú csendőrkerületbeli alőrmester, családi nevét «Gálf»-ra;

Faur Partin VIII. számú csendőrkerületbeli alőrmester, családi nevét «Nánási»-ra változtatta.

SZÁNTÓ JÓZSEF

19 éve szállit kerékpárt, beszélő-gépet varrógépet, karbid-lámpát asztalra, karbid-gummit és felszereléseket az egész ország csendőrségének. Elismerő levelem ezerszámba vannak. — Pontos cím:

SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.**A világ legjobb harmonikái**

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangu, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hangu 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hangok 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangok is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangu beszélőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.**VÁRNAY L. SZEGED**

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

H. M. 2636 eln. 16. sz. rendelet szerinti

Gyalogsági tisztikard, bőrkardkötő és kardbojt nálunk már kapható.**Őrjárat lapok**

most rendelendők!